

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของโลกในอีก 20 ปีข้างหน้าส่งผลทำให้แต่ละองค์กร หน่วยงานทุกภาคส่วน เร่งสร้างเสริมเรื่องคุณภาพของชีวิตการทำงานและความสุขของคนทำงาน หรือแม้แต่อนาคตอันใกล้นี้ และในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ซึ่งประเทศสมาชิกจะร่วมมือช่วยเหลือและสนับสนุนกัน 3 เสาหลัก คือ เสาหลักด้านความมั่นคง (ASEAN Security Community - ASC) เพื่อให้ประชาชนในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีความปลอดภัยและมั่นคง เสาหลักด้านประชาสังคมและวัฒนธรรม (ASEAN Socio - Cultural Community - ASCC) เพื่อให้ประชากรในประเทศสมาชิกอยู่ร่วมกันภายใต้แนวคิดสังคมที่เอื้ออาทร มีสวัสดิการทางสังคมที่ดี และมีความมั่นคงทางสังคมและเป็นเสาหลักในด้านประชาคมและเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC) มุ่งให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ และการอำนวยความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน อันจะทำให้ภูมิภาคมีความเจริญมั่งคั่ง ประชากรมีความอยู่ดีกินดี และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่น ๆ ได้ในขณะเดียวกันคนทำงานในประเทศไทยก็ต้องเผชิญกับการตั้งรับการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ดังนั้น ความต้องการข้อมูลด้านสถานการณ์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงาน (Quality of Working Life) จึงเป็นเรื่องสำคัญในการนำมาวิเคราะห์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ในอนาคต (ขวัญตา พระธาตุ, 2558 : 5)

การศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต (Quality of Life) ในประเทศไทยมีมาเป็นระยะเวลากว่า 30 ปีแล้ว แต่ก็ยังมีปัญหาในการกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตทำให้หน่วยงานภาครัฐโดยกระทรวง กรมต่าง ๆ และนักวิชาการที่สนใจได้พยายามพัฒนาตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตทั้งในระดับจังหวัด ระดับชุมชน และระดับบุคคล รวมถึงการศึกษาตัวชี้วัดเฉพาะกลุ่มบุคคลที่มีคุณลักษณะเฉพาะ เช่น ผู้สูงอายุ แรงงาน สตรี เกษตรกร ครีวเรือนชนบท ครีวเรือนที่มีแรงงานย้ายไปทำงานต่างประเทศ เป็นต้น แต่ก็ยังมีปัญหาเรื่องความน่าเชื่อถือของตัวชี้วัดอยู่ ตัวชี้วัดหลายตัวที่ภาครัฐใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนาในระดับพื้นที่ เช่น ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) การศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตที่ผ่านมา ส่วนหนึ่งมองว่าคุณภาพชีวิตเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการพัฒนาที่ดำเนินการในพื้นที่ หรือสะท้อนผลการพัฒนาผ่านโครงการหนึ่งโครงการใด บางส่วนศึกษาคุณภาพชีวิตในฐานะที่เป็นเป้าหมายของการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมพัฒนา การทำให้ความยุติธรรม ความเป็นธรรม

ในสังคม และการทำให้ชาวบ้านมีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้ง 3 เรื่องนี้ สอดคล้องกลมกลืนกันในสภาพสังคมไทย ปัจจุบันที่มีช่องว่างของการกระจายรายได้ ความเหลื่อมล้ำในสังคมสูงขึ้นทุกด้าน ระบบการศึกษาที่มุ่งการแข่งขันสูงขึ้นและสภาพแวดล้อมที่เป็นภัยต่อชีวิตและสุขภาพและที่สำคัญคือชาวบ้านรู้สึกว่าจะเข้าไม่ถึงบริการด้านยุติธรรม ขาดความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับความยุติธรรม และรู้สึกว่ากฎหมายไม่ใช่เรื่องใกล้ตัว แต่เป็นเรื่องทางเทคนิคที่พึ่งตัวเองไม่ได้ ต้องพึ่งพาจากคนที่รู้เท่านั้น การพัฒนาที่ขาดการเสริมสร้างฐานรากจากล่างสู่บนและวิธีการที่พึ่งพากระบวนการเกินส่วนขาดกระบวนการมีส่วนร่วมที่แท้จริง ส่งผลให้ชาวบ้านสัมผัสกับการพัฒนาความเจริญแต่เพียงด้านวัตถุและสิ่งก่อสร้าง รวมทั้งเทคโนโลยีจากกระแสโลกาภิวัตน์ ทุนนิยมที่ผูกพันกับผลประโยชน์ทางการค้าทั้งภายในประเทศและบริษัทข้ามชาติ และการสัมผัสแบบนี้ทำให้ประเด็นเรื่องความยุติธรรม สภาพสังคมที่เป็นธรรมและคุณภาพชีวิตที่ดีถูกมองด้วยคุณค่าที่เคลือบแฝงไปด้วยภาพลวงตาตามไปด้วยภาพลวงตาเหล่านี้จึงก่อให้เกิดปัญหาความคุณภาพชีวิต สภาพของการขาดโอกาสในการทำมาหากินที่เสมอภาคและเท่าเทียม ปัญหาคุณภาพของการศึกษา ปัญหาการกระจายความเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน ปัญหาความไม่แน่นอนและไม่เป็นธรรมของราคาผลผลิตทางการเกษตร รวมไปถึงการเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขและสุขภาพ ซึ่งทั้งหมดนี้ก็คือปัญหาการมีคุณภาพชีวิตที่ดีนั่นเอง (คุชฎี อายุวัฒน์, 2548 : 41 - 43)

อาชีพการทำประมงโดยเฉพาะเรือประมงอวนดำ ซึ่งถือว่าเป็นเรือประมงพื้นบ้านอีกชนิดหนึ่งเรือประมงอวนดำเป็นเรือประมงขนาดเล็ก ออกเรือเข้าตักเย็นต้องกลับเข้าฝั่ง หากว่าคลื่นลมแรงก็ต้องหยุดพักนั้น นับเป็นอาชีพหลักอาชีพหนึ่งที่สำคัญยิ่งของชุมชนชนบทริมทะเล แต่วันนี้ชีวิตประมงพื้นบ้านที่ต้องเปลี่ยนแปลงไป จากกระแสการพัฒนาประเทศไปสู่ความเป็นโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลต่อสุขภาวะของชาวประมงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ชีวิตชาวประมงในอำเภอเกาะสมุยก็เช่นกัน แม้จะไม่ร่ำรวยแต่ก็พอเลี้ยงชีพได้ พอที่จะส่งเสียบุตรหลานให้เรียนหนังสือได้ตามมาตรฐานที่รัฐกำหนดมีความสุขของชีวิตตามอัตภาพ ส่วนใหญ่จะออกเรือแต่เช้าตรู่ ล่องเรือออกทะเลไปไม่กี่ไมล์ทะเล และเมื่อได้ปลามาพอประมาณก็จะกลับเข้าฝั่ง แต่สุขภาวะของชาวประมงนั้นมีความเชื่อมโยงกับอาชีพที่ทำ และความสมบูรณ์ของท้องทะเลเป็นอย่างมาก ความเสื่อมโทรมของท้องทะเลทำให้ชาวประมงมีชีวิตที่ยากลำบากขึ้น ฐานะทางเศรษฐกิจที่แย่งย้อมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของครอบครัวและชุมชน การสร้างสุขภาพให้ชาวประมงอวนดำมีสุขภาวะที่ดีขึ้นนั้น หลีกเลี้ยงที่จะไปเกี่ยวเนื่องกับการฟื้นฟูทะเลหรือส่งเสริมการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง (ยงยุทธ ธนาชัย, 2558 : 4)

จากปัญหาคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ (คสช.) (ฉบับที่ 10/2558) มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 พร้อม ๆ กับการบังคับใช้พระราชบัญญัติประมงฉบับใหม่โดยศูนย์บัญชาการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย (ศปมผ.) ภายใต้การกำกับดูแลของผู้บัญชาการทหารเรือ ไม่ยอมเลื่อนการบังคับใช้คำสั่งฉบับดังกล่าวออกไปอีก ท่ามกลางข้อเรียกร้อง

ของชาวประมงในนามสมาคมประมงท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วประเทศขอให้ผ่อนผันการบังคับใช้ออกไป เนื่องจากเรือประมงไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ อาทิ ข้อ 6) การให้เจ้าของเรือประมงขนาด 30 ตันกรอสขึ้นไป จัดทำสมุดบันทึกการทำประมง การติดตั้งระบบติดตามเรือ (VMS) การแจ้งเข้า-ออก ท่าเรือทุกครั้ง (Port In-Port Out หรือ PIPO) กับ ข้อ 8) การห้ามไม่ให้เรือประมงครอบครองเครื่องมือทำการประมงที่ไม่ได้รับอนุญาตในเรือประมง-การนำเรือประมงที่มีเครื่องมือประมงที่ไม่ถูกต้องตรงกับเครื่องมือที่ได้รับอนุญาตหรือไม่ได้รับอนุญาตหรือเครื่องมือประมงออกจากท่าเทียบเรือไปทำการประมง-ห้ามไม่ให้เรือประมงออกไปทำการประมงนอกน่านน้ำเว้นไว้แต่จะได้รับอนุญาตจาก (ศปมผ.) ก่อน และเป็นเหตุให้ประมงทั้งหมดในทุกจังหวัดของประเทศไทยพร้อมใจกันหยุดทำการประมง ส่งผลให้ไม่มีปลาเข้าสู่แพปลา ในขณะที่ราคาอาหารทะเลทุกชนิดในตลาดสดได้ปรับราคาขึ้นตลอด เนื่องจากผู้ประกอบการที่ใช้ปลาเป็นวัตถุดิบในการทำอาหาร เร่งซื้อปลาตุนกันไว้ในปริมาณมาก เพราะไม่ทราบว่าจะต้องใช้เวลานานเพียงใดกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย ประชาชาติธุรกิจ (2558 : 1)

ปัจจุบันมีเรือประมงอวนลากและอื่น ๆ จำนวนเพียง 3,209 ลำเท่านั้นที่มีใบอนุญาตทำการประมงโดยถูกต้องตามกฎหมาย ขณะที่เรือประมงพาณิชย์อีกกว่า 12,826 ลำ ที่ลักลอบทำการประมงโดยผิดกฎหมาย และใช้มีการใช้แรงงานเถื่อน หลังจากใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้เรือประมงที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบไม่สามารถออกทำการประมงได้ ซึ่งขณะนี้พบว่า มีเรือประมงพาณิชย์จาก 22 จังหวัด จำนวนกว่า 3,000 ลำ ต้องจอดเพราะไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบได้ ขณะเดียวกันภายหลังการปิดอ่าวในฤดูปลามีไข่ ทำให้มีทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้นด้วยเหตุนี้อาจจะทำให้เรือประมงที่ผิดกฎหมายเข้ามาลักลอบทำประมงในอ่าวไทย และเครือข่ายประมงพื้นบ้านก็ให้การสนับสนุนมาตรการจับเรือผิดกฎหมาย สนับสนุนรัฐบาลบังคับใช้กฎหมายควบคุมเรือประมงผิดกฎหมายทั้งเรืออวนลาก อวนรุน เรือปั่นไฟจับลูกปลา ทั้งประกาศเปิดโครงการปันน้ำใจจากชาวประมงพื้นบ้านสู่ผู้บริโภคในภาวะสัตว์น้ำขาดตลาด นำสินค้าทะเลขายในราคาเป็นธรรม ซึ่งลักษณะการทำประมงผิดกฎหมายที่พบมากที่สุดในประเทศไทย นั่นก็คือ การลักลอบเข้ามาจับปลาในเขตหวงห้ามใกล้ชายฝั่งและในแม่น้ำลำคลองสายต่าง ๆ โดยอาศัยแรงงานชาวต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง จึงกล่าวได้ว่า การทำประมงอวนลากผิดกฎหมายส่งผลกระทบทางลบทั้งต่อตัวทรัพยากรทะเลเอง และวิถีการทำประมงของชุมชนชายฝั่ง ซึ่งเป็นชาวประมงส่วนใหญ่ของประเทศ (กรมประมง, 2558 : 1)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าชีวิตชาวประมงเรืออวนดำ มีปัญหาและผลกระทบจากการประกอบอาชีพหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นความเสื่อมโทรมของท้องทะเล กระแสการพัฒนาสังคมในปัจจุบัน รวมถึงนโยบายของภาครัฐที่ส่งผลให้เรืออวนลากบางลำต้องทำผิดกฎหมาย ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพประมงโดยตรง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย กรณีศึกษา : แพปลาโชคสุธารัตน์ อำเภอ

เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ว่าปัญหาดังกล่าวมีผลต่อคุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำ หรือไม่ อย่างไร และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวประมงอวนดำได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย กรณีศึกษา : แพปลา โชคสุภารัตน์ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย กรณีศึกษา : แพปลา โชคสุภารัตน์ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย กรณีศึกษา : แพปลา โชคสุภารัตน์ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำข้อเสนอแนะมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย ของแพปลา โชคสุภารัตน์ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ความสำคัญของการวิจัย

ความสำคัญและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย กรณีศึกษา : แพปลา โชคสุภารัตน์ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในครั้งนี้มีดังนี้

1. ทราบถึงระดับคุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย กรณีศึกษา : แพปลา โชคสุภารัตน์ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปแก้ไข ปัญหาในส่วนที่บกพร่อง และส่งเสริมในส่วนที่เป็นประโยชน์ต่ออาชีพประมงอวนดำในอำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. ทราบถึงความแตกต่างระหว่างแนวคิดส่วนบุคคลต่อคุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย กรณีศึกษา : แพปลา โชคสุภารัตน์ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อปรับปรุงและแก้ไขประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นข้อด้อยให้เหมาะสมกับการประกอบอาชีพประมงอวนดำในอำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. ได้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย ของแพปลา โชคสุภารัตน์ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้ชาวประมงมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะพื้นฐานในการใช้ชีวิต พร้อมทั้งสามารถแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย กรณีศึกษา : แพปลา โชคสุภารัตน์ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพประมง รวมถึงรายงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ แล้วนำไปเป็นองค์ประกอบในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษานอหาภายใต้ขอบเขต ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลและบริบทต่าง ๆ เกี่ยวกับเรือประมงอวนดำเพื่อนำข้อมูลมาสนับสนุนเนื้อหาด้านความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาในการวิจัย
2. ศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานการณ์ผู้ประกอบอาชีพประมงเรืออวนดำ
3. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต รวมทั้งเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของบุคคลในสาขาอาชีพต่าง ๆ และระดับชั้นสังคมต่าง ๆ
4. ศึกษาบริบทเกี่ยวกับการประมงในอำเภอกะสมุย พร้อมทั้งรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์แล้วนำไปเป็นองค์ประกอบในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้
5. ศึกษาระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณภาพชีวิตของชาวประมงเรืออวนดำ พร้อมทั้งทดสอบความแตกต่างระหว่างคุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล รวมถึงศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย กรณีศึกษา : แพปลา โชคสุภารัตน์ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนบรรยายเป็นรายงานผลการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่

ด้านพื้นที่ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาค้นคว้าในพื้นที่ทะเลอ่าวไทยในพิกัดที่เรืออวนดำสามารถล่องเรือหาปลาในเขตน่านน้ำทะเลตามที่กฎหมายทางทะเลกำหนด เท่านั้น

ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการกำหนดประชากรและวิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยมีแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ ผู้ประกอบอาชีพประมงในอ่าวไทยประเภเรืออวนดำสัญชาติไทย ซึ่งไม่ทราบจำนวนสุทธิ

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้จากการสุ่มแบบไม่ทราบจำนวนประชากร โดยใช้สูตรการสุ่มของโคชารัล (Cochran, อ้างถึงใน จรัสศรี ผ่องโสภา, 2553 : 72) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 ราย

3. การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การตัดสินใจส่วนตัว (Judgment Sampling) โดยเลือกชาวประมงเรืออวนดำสัญชาติไทยในอำเภอไทยที่นำเรือเข้ามาจอดเทียบฝั่งในอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี และนำปาลามาขึ้นกับแพปลาโชคสุदारัตน์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้กรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในระหว่างเดือน ตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2559 ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏจะเป็นข้อมูลในช่วงระยะเวลาที่ทำการวิจัยเท่านั้น

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย กรณีศึกษา : แพปลาโชคสุदारัตน์ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรเพื่อนำมาศึกษาดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในเรือ รายได้ต่อเดือน และภูมิลำเนา

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย ประกอบด้วย ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม ด้านการอุปโภคบริโภค ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านสุขภาพอนามัย และด้านการประกอบอาชีพ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Copyright© Suratthani Rajabhat University

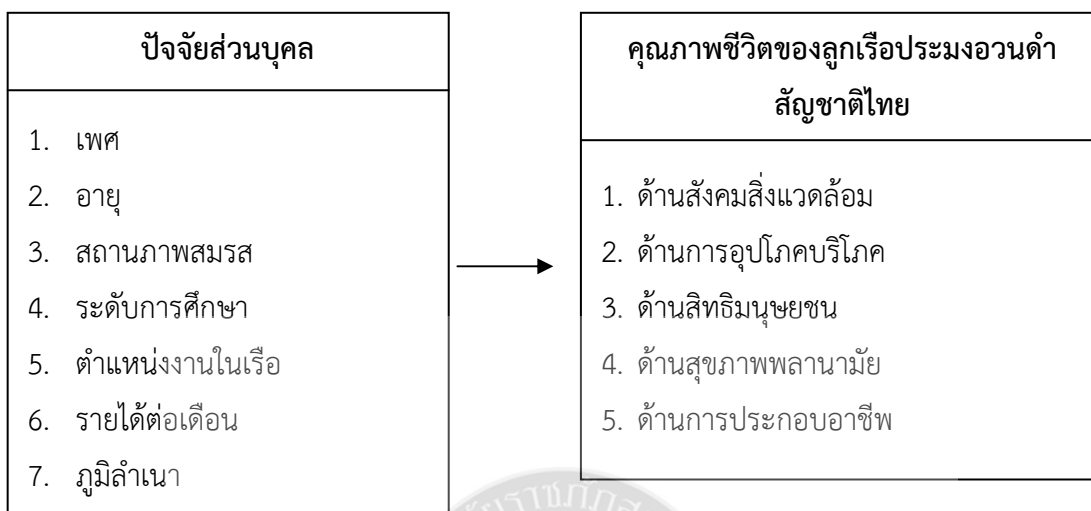
All Right Reserved

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของชาวประมงในด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยสามารถระบุที่มาของแนวคิดเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย กรณีศึกษา : แพปลาโชคสุदारัตน์ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยแบ่งออกเป็นกรอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 1.1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย กรณีศึกษา : แพปลา โชคสุดารัตน์ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ ดังนี้ ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัมีผลทำให้คุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย กรณีศึกษา : แพปลา โชคสุดารัตน์ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่างกัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
 Copyright© Suratthani Rajabhat University
 All Right Reserved

นิยามศัพท์เฉพาะ นี้ ได้ให้ความหมายและคำจำกัดความของคำศัพท์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการวิจัยเพื่อดำเนินการวิจัย คุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย กรณีศึกษา : แพปลา โชคสุดารัตน์ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานีซึ่งมีศัพท์ที่สำคัญ ดังนี้

คุณภาพชีวิต หมายถึง ภาวะความเป็นอยู่ที่ดี ทั้งของตนเอง (ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ) และของสังคม ทั้งนี้ครอบคลุมไปถึง ความปลอดภัย สิทธิ และเสรีภาพในการดำเนินชีวิต

ชาวประมง หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพด้านการจับสัตว์น้ำด้วยเครื่องมือหรือวิธีอย่างหนึ่ง อย่่างใดในที่แห่งหนึ่งแห่งใดในเขตการประมงไทย รวมทั้งการใช้เรือทำการจับสัตว์น้ำ หรือเป็นพาหนะไปทำการจับสัตว์น้ำด้วย หรือทั่วไปเรียกว่าผู้อาชีพประมง สำหรับการวิจัยครั้งนี้หมายถึง ลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย ของแพปลาโชคสุดารัตน์ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

แพปลาโชคสุตารัตน์ หมายถึง แหล่งรับซื้อปลาและผลิตภัณฑ์ทางทะเล จากเรืออวนดำในอ่าวไทยที่เข้ามาจอดเทียบท่าที่อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงานในเรือ รายได้ต่อเดือน และภูมิลำเนา

คุณภาพชีวิตของลูกเรือประมงอวนดำสัญชาติไทย หมายถึง ลักษณะความเป็นอยู่ในชีวิตของชาวประมงเรืออวนดำ ประกอบด้วย ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม ด้านการอุปโภคบริโภค ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านสุขภาพพลานามัย และด้านการประกอบอาชีพ

ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม หมายถึง การมีสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตอย่างครบครัน มีความพึงพอใจในสภาพบ้านเรือนของตนเองในปัจจุบันมีความพึงพอใจในสภาพร่างกายของตนเองในปัจจุบัน และมีความภาคภูมิใจเมื่อมีโอกาสอธิบายด้านอาชีพประมง

ด้านการด้านอุปโภคบริโภค หมายถึง การมีเงินเพียงพอต่อการซื้อของกินของใช้ที่ต้องการสามารถไปรับบริการสุขภาพได้ตามความจำเป็นพื้นฐานการได้รับอาหารที่มีประโยชน์อย่างเพียงพอในแต่ละวันและสามารถซื้อเครื่องแต่งกายตามยุคสมัยได้อย่างเหมาะสม

ด้านสิทธิมนุษยชน หมายถึง ผลกระทบด้านการห้ามจับปลาในฤดูวางไข่ นโยบายเรือประมงทุกลำต้องมีใบอนุญาตการทำประมง นโยบายการจำกัดขอบเขตพื้นที่ในการทำประมงและนโยบายการส่งเสริมสินค้าประมงของภาครัฐ

ด้านสุขภาพพลานามัย หมายถึง มีเวลาพักผ่อน และนอนหลับอย่างเพียงพอ มีความสามารถในการออกทะเลได้อย่างต่อเนื่อง มีสมาธิในการทำหน้าที่ประมงได้เป็นอย่างดี และสภาพแวดล้อมทะเลไม่ได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ

ด้านการประกอบอาชีพ หมายถึง คิดว่าอาชีพประมงมีความปลอดภัยดีมีความรู้สึกพึงพอใจในการประกอบอาชีพประมงมีความรู้สึกที่อาชีพประมงสามารถสร้างรายได้ดี และรับรู้เหตุการณ์ของสังคมบ้านเมืองได้ปกติเมื่ออยู่ในทะเล